

Εκεί που υπάρχει το θέλω

Τῆς παιδείας αἱ μὲν ρίζαι πικραῖ, οἱ δὲ καρποὶ γλυκεῖς. (Αριστοτέλης)

Της παιδείας οι μεν ρίζες είναι πικρές, οι δε καρποί είναι γλυκοί.

Ακόμη μια υπέροχη μέρα ξημερώνει στο μικρό χωριό της Γερασάδας και η Κατερίνα είναι ήδη στο μικρό της σαλονάκι διαβάζοντας το αγαπημένο της βιβλίο, περιμένοντας με λαχτάρα την πρώτη της μέρα στο λύκειο. Η Γερασάδα είναι ένα μικρό απομακρυσμένο χωριουδάκι στην Κρήτη, κάτω από τον επιβλητικό Ψηλορείτη, με λιγοστούς κατοίκους που ασχολούνται

κυρίως με τη γεωργία και την κτηνοτροφία. Έχει ένα μικρό εκκλησάκι, έναν μικρό φούρνο, ένα μικρό μανάβικο και λιγοστά καταστήματα, ενώ το σχολείο παραμένει κλειστό εδώ και χρόνια.

Το ρολόι χτύπησε 5:30 π.μ. Η Κατερίνα με μια κοφτή κίνηση κλείνει το βιβλίο... είναι ώρα για να ετοιμαστεί για το σχολείο της! Με γρήγορα βήματα τρέχει στο δωμάτιό της, για να ετοιμαστεί. Είναι απαραίτητο να ετοιμάζεται τόσο νωρίς, αφού το χωριό της βρίσκεται μακριά από το σχολείο και πρέπει να παίρνει το λεωφορείο. Η Κατερίνα φοράει τη σχολική της στολή και με αποφασιστικά βήματα στέκεται μπροστά από τον καθρέφτη. Τα χέρια της χαϊδεύουν για λίγο τα μαλλιά της. Η Κατερίνα είναι ένα μικροκαμωμένο κορίτσι. Τα μαλλιά της είναι μακριά, ίσια και κόκκινα και φτάνουν μέχρι τη μέση της. Τα μάτια της είναι γαλάζια και λαμπερά και λάμπουν σαν κρύσταλλοι, βλέποντας διαπεραστικά και προδίδοντας κάτι από την εξυπνάδα της. Έχει ολόασπρα δόντια σαν το χιόνι, τα οποία αναδεικνύουν το όμορφο χαμόγελο της. Ξαφνικά μια φωνή διακόπτει την ηρεμία του πρωινού. Είναι ο πατέρας της Κατερίνας, ο κυρ Γιώργης, ο οποίος της μιλά σε έντονο ύφος με τη βραχνή φωνή του:

- Άντε βρε Κατερίνα και εσύ, τώρα είναι ανάγκη να ταλαιπωρείσαι με τα λεωφορεία και τα πήγαινε-έλα στα ξένα χωριά! Σου το 'χω πει χίλιες φορές... οι γραμματιζούμενοι δεν πάνε μπροστά... και τα βιβλία δεν θα σε βγάλουν πουθενά.
- Πατέρα μου, καλέ μου πατέρα...

Κάτι πήγε να πει η Κατερίνα, μα δεν πρόλαβε. Ο κυρ Γιώργης τη διέκοψε και πάλι λέγοντας:

Κατηγορία Γ': Διήγημα

ΕΠΙΑΙΝΟΣ

- Να τα παρατήσεις όλα τούτα... και να έρχεσαι λίγο μαζί μου στα χωράφια. Δεν λέω να κάνεις βαριές δουλειές, αλλά κάποιος πρέπει να μαζέψει και τις ελιές. Άσε που και οι πατάτες θέλουν καθάρισμα από τα χώματα. Και τη μάνα σου... Δεν τη σκέφτεσαι τη μάνα σου καθόλου, τέλος πάντων; Τις δουλειές του σπιτιού, το μαγείρεμα, το πλύσιμο, το καθάρισμα... είναι καιρός να τα αναλάβεις εσύ τώρα.
- Πατέρα μου, είπε η Κατερίνα, το ξέρεις πόσο σας αγαπώ... και το ξέρετε και οι δυο πως μόλις σχολάσω από το σχολείο και τη δουλειά μου στο φούρνο, τρέχω να σας βοηθήσω όσο μπορώ. Αλλά το σχολείο... Το σχολείο, πατέρα... Το πόσα μαθαίνω... Πόσα έχω γνωρίσει... Είναι αξία ανεκτίμητη!
- Ανοησίες! Θα μεγαλώσεις και θα καταλάβεις... Με το καλό ή με το έτσι θέλω θα...

Η Κατερίνα δεν περίμενε άλλο, έδωσε ένα φιλί στον πατέρα της και έφυγε τρέχοντας για τη στάση του λεωφορείου. Σε λίγη ώρα το λεωφορείο κατέφθασε. Η Κατερίνα μπαίνει αποφασιστικά στο λεωφορείο, βρίσκει μία θέση δίπλα σε ένα παράθυρο και συνεχίζει το διάβασμα του αγαπημένου της βιβλίου. Είναι σκεπτική, συλλογιέται τα λόγια του πατέρα της... Άραγε θα πρέπει να σταματήσει το σχολείο και να βοηθά στις δουλειές του σπιτιού; Μα ούτε η αγωνία της ούτε οι ανησυχίες της και ούτε η πίεση των γονιών της δεν μπορούν να σταθούν εμπόδιο στον ενθουσιασμό και την αγάπη της για μάθηση. Έχει περάσει περίπου μια ώρα και το λεωφορείο σταματά μπροστά από ένα μεγάλο κτήριο με μια μεγάλη αυλή και μια επιβλητική είσοδο. Αυτό είναι! Το σχολείο που η Κατερίνα τόσο λαχταρούσε όλο το καλοκαίρι. Με το που πάτησε στο προαύλιο, η καρδιά της άρχισε να χτυπά τόσο γρήγορα που η Κατερίνα νόμιζε πως θα σκάσει. Το κουδούνι χτύπησε και όλοι οι μαθητές συγκεντρώθηκαν στις τάξεις τους για μάθημα.

Οι πρώτες μέρες πέρασαν σχετικά ομαλά και ήρεμα. Αυτό όμως δεν κράτησε για πολύ, αφού από τη δεύτερη μόλις βδομάδα τα πράγματα άρχισαν να γίνονται ιδιαίτερα δύσκολα για την Κατερίνα. Η Κατερίνα προσπάθησε να κάνει μερικούς φίλους, πλησιάζοντας μια παρέα κοριτσιών που ήταν στην τάξη της:

- Γεια σας κορίτσια! Πώς τα περνάτε; είπε η Κατερίνα βάζοντας το καλύτερό της χαμόγελο.
- Μην της μιλάτε! Φύγε από κοντά μας, βιβλιοφάγε! Σπασικλάκι! ακούστηκε μια φωνή από πίσω.

Η Κατερίνα γύρισε απορημένη και κάπως σοκαρισμένη το κεφάλι της. Ήταν η Νάταλη. Η Νάταλη προερχόταν από μια πολύ πλούσια οικογένεια. Ο πατέρας της ήταν ο μεγαλύτερος όλων των γειτονικών χωριών και ιδιοκτήτης της μεγαλύτερης αλυσίδας υπεραγορών της περιοχής. Όπως γρήγορα κατάλαβε η Κατερίνα, η Νάταλη ήταν η

Κατηγορία Γ': Διήγημα**ΕΠΙΛΟΓΗ**

άτυπη αρχηγός του σχολείου και ασκούσε μεγάλη επιρροή σε όλους σχεδόν τους συμμαθητές και τις συμμαθήτριές τους.

Όσο δύσκολη ήταν η αρχή, τόσο πιο δύσκολη ήταν και η υπόλοιπη περίοδος για την Κατερίνα στο σχολείο. Η έφεση της Κατερίνας για μάθηση την έφερε στο στόχαστρο αυτών των κοριτσιών. Την προσφωνούσαν καθημερινά με προσβλητικές εκφράσεις όπως «ο σπασίκλας του σχολείου» και «ο άσχημος βιβλιοσκώληκας». Βλέποντάς την να περνάει τόσες ώρες στη βιβλιοθήκη, τη θεωρούσαν ως κάτι διαφορετικό και δεν μπορούσαν να κατανοήσουν τη σημασία που έδινε η Κατερίνα στις σχολικές της εργασίες και την προσπάθεια που κατέβαλλε στην τάξη. Με την παραμικρή αφορμή δεν έχαναν ευκαιρία να την κοροϊδεύουν. Για παράδειγμα αντί να περνάει ατέλειωτες ώρες στην καφετέρια δίπλα από το σχολείο, παίζοντας χαρτιά ή βλέποντας εκπομπές στην τηλεόραση, η Κατερίνα προτιμούσε να δανείζεται βιβλία από τη βιβλιοθήκη του σχολείου της και να τα διαβάζει με μανία. Όπως εξήγησε στον πατέρα της, τα βιβλία της άνοιγαν νέους ορίζοντες, την ταξίδευαν σε μέρη μαγικά, πολιτείες μακρινές και μαγικές, πολύ μακρύτερα από ό,τι ποτέ μπορούσε να φανταστεί στα στενά πλαίσια του μικρού χωριού της. Οι άριστοι βαθμοί της Κατερίνας στο σχολείο –ως αποτέλεσμα της σκληρής της δουλειάς– δημιούργησαν ακόμη περισσότερη αντιπαλότητα και το κλίμα εκφοβισμού προς την Κατερίνα ολοένα και μεγάλωνε...

Η Κατερίνα δεν είχε να αντιμετωπίσει μόνο τα προβλήματα κοινωνικού αποκλεισμού και εκφοβισμού στο σχολείο της αλλά και οικονομικά προβλήματα. Το πενιχρό εισόδημα του κυρ Γιώργη δεν μπορούσε να καλύψει ούτε τα απολύτως απαραίτητα για τη μόρφωση της Κατερίνας. Συχνά-πυκνά ο κυρ Γιώργης ξεσπούσε φωνάζοντας:

- Και τα λεφτά που δίνεις για το εισιτήριο του λεωφορείου, ποιος θα σου τα δώσει πίσω βρε κορίτσι μου, ε; Ποιος; Άσε που θέλεις και στολή... Αμ το άλλο; Μολύβια και στυλό και χάρακες και όλες αυτές οι ανοησίες; Πεταμένα λεφτά!

Η Κατερίνα δεν απαντούσε. Έβλεπε τους γονείς της με τα μεγάλα μάτια της, γεμάτα καλοσύνη, χωρίς να μιλά. Υπέμενε στωικά και δεν θέλησε ποτέ να τους στεναχωρήσει. Υπό αυτές τις συνθήκες, ανέλαβε η ίδια να καλύψει τα έξοδα που απαιτούνταν για το σχολείο της. Μετά το σχολείο της, δούλευε στον φούρνο του χωριού της. Η δουλειά ήταν ιδιαίτερα σκληρή και επίπονη. Έπρεπε να κουβαλάει στους ώμους της ολόκληρα σακιά με αλεύρι και να ζυμώνει με τα δυο της χέρια το ψωμί. Τα χέρια της είχαν βγάλει κάλλους από τη σκληρή δουλειά, ενώ τα πόδια της είχαν πρηστεί από το στασίδι.

Τα χρόνια πέρασαν. Η Κατερίνα όχι μόνο τέλειωσε το λύκειο με άριστα και με πολλά βραβεία, αλλά εξασφάλισε υποτροφία σε ένα από τα καλύτερα Πανεπιστήμια του εξωτερικού για σπουδές στην ιατρική, όπως ήταν πάντα το όνειρό της! Ένιωθε τόσο πολύ ενθουσιασμό και χαρά που επιτέλους θα μπορούσε να ακολουθήσει το όνειρό της,

Κατηγορία Γ': Διήγημα**ΕΠΙΑΙΝΟΣ**

να ταξιδέψει σε άλλες πολιτείες και να βοηθά και να θεραπεύει ανθρώπους! Για άλλη μια φορά όμως, σε αυτή της την απόφαση για ανώτερες σπουδές, είχε να αντιμετωπίσει τους γονείς της και ιδιαίτερα την άρνηση του πατέρα της. Ο κυρ Γιώργης την κοίταζε σκεφτικός με τα βλοσυρά του μάτια:

- Πήραν τα μυαλά σου αέρα! Πού ξανακούστηκε! Τόσα χρόνια να είσαι μακριά μας, σε ξένους τόπους. Φταίνε οι δάσκαλοι και οι καθηγητάδες σου! Αυτοί σου γέμισαν τα μυαλά με τέτοιες ανοησίες. Να το ξέρεις πάντως: άπαξ και φύγεις απ' το χωριό, εγώ σε ξέγραψα από κόρη μου.
- Γλυκέ μου πατέρα, απαντούσε η Κατερίνα, το ξέρεις πόσο σε αγαπώ! Όσο μακριά και να είμαι θα σε σκέφτομαι και θα σου γράφω. Θα το δεις! Μια μέρα θα είσαι περήφανος για εμένα!

Η Κατερίνα είχε στεναχωρηθεί με τη δυσαρέσκεια των γονιών της, αλλά τίποτα δεν θα μπορούσε να την σταματήσει από το να ακολουθήσει το όνειρό της για ανώτερες σπουδές. Τίποτε δεν ήταν αρκετά ισχυρό, ώστε να αντιταχθεί στη δίψα της για μάθηση!

Η ζωή της Κατερίνας στο εξωτερικό δεν ήταν καθόλου εύκολη. Η ίδια όμως ήταν συνηθισμένη στις κακουχίες και στις δυσκολίες. Κάθε πρωί έπρεπε να παρακολουθεί τις διαλέξεις στο Πανεπιστήμιο. Αφού δεν είχε αυτοκίνητο ή ποδήλατο και τα λεφτά της δεν αρκούσαν για το λεωφορείο, ο μόνος τρόπος για να πηγαίνει στις διαλέξεις ήταν με τα πόδια. Και οι ιδιαίτερα χαμηλές θερμοκρασίες, η δυνατή βροχή και οι έντονοι άνεμοι που συνήθως φυσούσαν δυσκόλευαν πολύ την Κατερίνα στη διαδρομή της προς το Πανεπιστήμιο. Μετά τις διαλέξεις, η Κατερίνα δούλευε κάποιες ώρες σε ένα μικρό μανάβικο στη γειτονιά της, για να μπορεί να πληρώνει το ενοίκιο για το μικρό δωματιάκι που ενοικίαζε. Μάλιστα, για να αγοράσει τον πρώτο της ηλεκτρονικό υπολογιστή, χρειάστηκε να εργοδοτηθεί σε δύο δουλειές, τόσο στο μανάβικο της γειτονιάς της, όσο και στη βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου. Και το βράδυ, όταν σχολούσε από την εργασία της, ξενυχτούσε στο μικρό της δωματιάκι μελετώντας με ιδιαίτερη επιμέλεια τα μαθήματα, τα βιβλία και τις σημειώσεις των διαλέξεων στο Πανεπιστήμιο.

Όλοι αναγνώριζαν την προσπάθεια της Κατερίνας και την επαινούσαν για τη σκληρή δουλειά της, τις άριστες εργασίες της, τους ιδιαίτερα υψηλούς βαθμούς στα μαθήματά της, την εξυπνάδα και την εφευρετικότητά της, αλλά και για τον αδαμάντινο χαρακτήρα της, την ετοιμότητα και προθυμία της να βοηθήσει οποιονδήποτε είχε ανάγκη όσο περισσότερο μπορούσε, ανεξαρτήτως προσωπικού κόστους.

Τα χρόνια πέρασαν. Η σκληρή και συστηματική δουλειά και οι συνεχείς προσπάθειες της Κατερίνας, παρά τις όποιες δυσκολίες, απέδωσαν καρπούς! Η Κατερίνα τέλειωσε με άριστα την ιατρική σχολή του Πανεπιστημίου της, καταλαμβάνοντας την πρώτη

Κατηγορία Γ': Διήγημα

ΕΠΙΑΙΝΟΣ

θέση στο τμήμα της. Κατά τα τελευταία χρόνια εργάζεται σε ένα από τα καλύτερα νοσοκομεία της χώρας ως ειδική χειρουργός με ειδικότητα σε πολύ ευαίσθητα και κρίσιμα περιστατικά. Θεωρείται ως μια από τις καλύτερες ιατρούς της ειδικότητάς της και έχει συγκεντρώσει πολλά βραβεία και διακρίσεις σε διεθνές επίπεδο. Κερδίζει πλέον πάρα πολλά χρήματα, ώστε να συντηρεί άνετα και τους γονείς της, στους οποίους στέλνει χρήματα σε μηνιαία βάση. Είναι παντρεμένη με τον Antony, ένα διακεκριμένο καρδιολόγο, με τον οποίο έχουν αποκτήσει δύο υπέροχα παιδάκια, τον Γιώργο και την Αναστασία. Έχουν αγοράσει ένα μεγάλο αρχοντικό, σε ένα ύψωμα από το οποίο μπορείς να θαυμάζεις όλη την πόλη. Στον κήπο μάλιστα του σπιτιού τους, η Κατερίνα ζήτησε και φυτεύτηκαν ελαιόδεντρα, για να της θυμίζουν το χωριό της και τα χωράφια του πατέρα της που τόσο πολύ νοσταλγεί!

Η Κατερίνα οδηγεί το αυτοκίνητό της προς το νοσοκομείο, στο οποίο εφημερεύει απόψε. Χαμογελά αμυδρά σκεφτόμενη το πόσο εγκάρδια την έχει ανταμείψει ο Θεός τα τελευταία χρόνια, χαρίζοντάς της ό,τι είχε ποτέ φανταστεί: ένα άνετο σπίτι, μια χαρούμενη και αγαπημένη οικογένεια και την εργασία που πάντα ονειρευόταν. Με το που φτάνει στον χώρο στάθμευσης του νοσοκομείου, ένας νοσοκόμος τρέχει βιαστικά προς το μέρος της φωνάζοντας:

- Γρήγορα, γρήγορα, γιατρέ μου! Έχουμε ένα έκτακτο περιστατικό! Σας παίρναμε τηλέφωνο στο σπίτι σας. Μόλις εισήχθη ένα παιδάκι. Ήρθε από το εξωτερικό απόψε, ειδικά για εσάς! Ο γιατρός στη χώρα τους τους μίλησε για εσάς, τους είπε πως μόνο εσείς μπορείτε να το σώσετε και έχουν έρθει εσπευσμένα για εσάς.
- Πάμε! Να ετοιμαστεί αμέσως το χειρουργείο! είπε αποφασιστικά η Κατερίνα.

Η Κατερίνα έκανε μια σύντομη αξιολόγηση της κατάστασης. Αγοράκι ηλικίας 12 ετών, με σπάνια πάθηση που χρήζει άμεσης επέμβασης. Κάθε καθυστέρηση μπορεί να αποβεί μοιραία. Το χειρουργείο κράτησε πάνω από οκτώ ώρες. Η Κατερίνα κατέβαλε υπεράνθρωπη προσπάθεια να κρατήσει το παιδάκι ζωντανό. Με το χέρι στο νυστέρι, το μυαλό στις λεπτές και επιδέξιες κινήσεις που απαιτούνταν σε μια τέτοια κρίσιμη επέμβαση και την ψυχή της στην προσευχή και την επίκληση της Παναγίας της Γερασάδας, όπως έκανε πάντα από μικρή στο χωριό, σε κάθε δυσκολία που είχε να αντιμετωπίσει. Η επέμβαση τελείωσε με πλήρη επιτυχία. Βγαίνοντας από το χειρουργείο η Κατερίνα, αν και κατάκοπη, ζήτησε να μιλήσει με τους γονείς του παιδιού στο γραφείο της. Μπαίνοντας στο γραφείο της, έβγαλε τη στολή χειρουργείου που φορούσε και ξέπλυνε το πρόσωπό της με άφθονο νερό στον νιπτήρα του γραφείου της. Όταν ξαφνικά μια φωνή έσπασε την απόλυτη ησυχία. Μια φωνή που ήταν τόσο μακρινή, μα τόσο γνώριμη:

Κατηγορία Γ': Διήγημα

ΕΠΙΑΙΝΟΣ

- Κατερίνα; Κατερίνα... ακούστηκε μια φωνή σπασμένη σε αναφιλητά.
- Νάταλη... εσύ; Μην μου πεις πως το παιδάκι είναι δικό σου;

Η Νάταλη δεν μπορούσε να ψελλίσει κουβέντα. Μέσα στα δάκρυα και στα αναφιλητά της, έπεσε στα πόδια της Κατερίνας και ξεκίνησε να της φιλάει τα χέρια. Η Κατερίνα τα έχασε προς στιγμή. Μετά σήκωσε τη Νάταλη πάνω και την αγκάλιασε. «Ήσυχασε καλή μου», της είπε η Κατερίνα. «Όλα θα πάνε καλά, θα το δεις». Το παιδί της Νάταλη ανάρρωσε πλήρως και επέστρεψε στην Ελλάδα.

Την απογευματινή ησυχία στο σπίτι της Κατερίνας διέκοψε ο ήχος του τηλεφώνου. Η Κατερίνα απάντησε το τηλέφωνο. Προς έκπληξή της ήταν ο κοινοτάρχης του χωριού της.

- Αγαπητή κ. Κατερίνα, είμαι στην ευχάριστη θέση να σας ανακοινώσω πως το κοινοτικό συμβούλιο της Γερασάδας στην τελευταία συνεδρία του αποφάσισε τη μετονομασία της κεντρικής πλατείας του χωριού μας σε πλατεία «Αικατερίνης Χατζηκανάκη» προς τιμή σας, προς τιμή μιας σπουδαίας και παγκοσμίου φήμης ιατρού με καταγωγή από το χωριό μας. Τι θα θέλατε να αναγράψουμε πάνω από την κεντρική εξέδρα της πλατείας;

Η Κατερίνα χαμογέλασε. Από το μυαλό της πέρασαν διαμιάς όλες οι δυσκολίες που πέρασε, τα πρησμένα πόδια, τα χέρια γεμάτα κάλλους, το περπάτημα στο κρύο και στη βροχή, οι ατέλειωτες ώρες μελέτης, οι κοροϊδίες της Νάταλη και των συμμαθητριών της... Και απάντησε:

Αγαπητέ, κύριε Κοινοτάρχη! Σας ευχαριστώ πολύ για αυτή την απόφασή σας που με τιμά ιδιαίτερω. Παρακαλώ να αναγράψετε στην κεντρική εξέδρα της πλατείας την εξής φράση: «**Τῆς παιδείας αἱ μὲν ρίζαι πικραί, οἱ δὲ καρποὶ γλυκεῖς**». Για να θυμούνται οι παλαιότεροι και να παραδειγματίζονται οι νεότεροι. Αυτό να γράψετε κύριε Κοινοτάρχη, μόνο αυτό.

